

YENİ AKREP

ULUSLARARASI KARİKATÜR VE MİZAH DERGİSİ (NİSAN 2003) YIL:1 SAYI:8

DÜNYACA ÜNLÜ FRANSIZ KARİKATÜRCÜ ANDRE FRANÇOIS'IN ATÖLYESİNDE ÇIKAN BİR YANGIN SONUCUNDA SANATÇININ ATÖLYESİ VE TÜM KARİKATÜRLERİ YANDI...
(KONUyla İLGİLİ HABER 4. SAYFADA)

ONE OF THE 20th CENTURY GREAT CARTOONISTS, ANDRE FRANÇOIS' ATELIER HAS BURNED LAST DECEMBER WITH ALL HIS LIFE'S WORKS, DRAWINGS, PAINTINGS ETC...
(THE NEWS ABOUT THIS SUBJECT IS ON PAGE 4.)

Elimize son anda André François'ın 50 yıl önce çizmiş olduğu bir karikatür geçti. Daha doğrusu Fransa'da tanıştığım Jean-Marie Bertin adında bir karikatür meraklısı yolladı, oldukça düşündürücü ve insanı ürperten dehşetengiz bir karikatür bu. Adı, "ALL MY OWN WORK" yani "Bütün Kendi Yapıtlarım..." Üstat bunu çizerken yıllar sonra başına gelecekları öngörmüş sanki! Teşekkürler Jean-Marie Bertin... **Here's a shocking cartoon from France, sent by a friend, Monsieur Jean-Marie Bertin who is a collector and passionate of cartoons. The title of this masterpiece published in André François' 1953 album "The Tattooed Sailor" is "ALL MY OWN WORK". Ironically it looks that André François have foreseen his own tragedy 50 years ago! Thanks Jean-Marie Bertin...**

YOLCULUK GÜNÇESİ-TRAVEL DIARY

İZEL ROZENTAL

Değerli Dostlarım, yaklaşık üç haftalık bir ayrılıktan sonra yeniden merhaba! Nantes yakınlarında, Carquefou'da bir basın çizerleri buluşması, Barcelona'da ticari temaslar (Sagrada Familia'da işler tıkırında...), Gerona'da soyağacı araştırmaları, Nice'te kısa süreli bir soluklanma (Monaco'da 27. Uluslararası Sirk Festivali müthişti!), İtalyan Rivierası'nda küçük bir gezinti, Frankfurt'ta yorucu bir fuar... İşte yirmi güne sığdırdıklarım...

Dear Friends, hello again after an absence of three weeks!

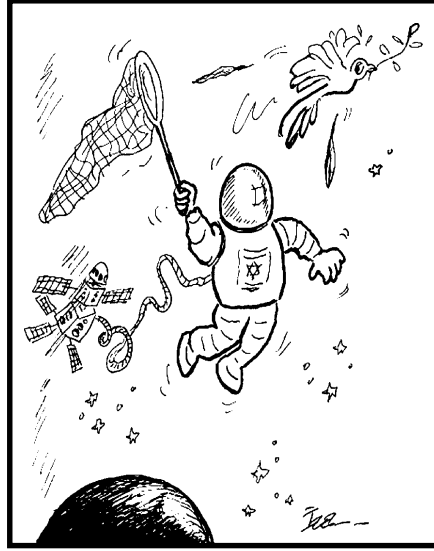
A press cartoonists meeting at Carquefou in a small town close to Nantes, then some business initiatives in Barcelona (work still goes on at the Sagrada Familia...), family-tree researchs in Gerona, a short break in Nice (the 27th Monaco International Circus Festival was fantastic!), a brief excursion along the Italian Riviera, some hard days in the Frankfurt Messe... That's all I've got in a period of twenty days...

ABDULTAYYIP ERDOĞAN ---

İlk temaslar sonucunda yukarıdaki karikatürü çizmekten kendimi alamadım. Ama gazetem Şalom için bu konuyu pek uygun görmediğimden (beynimin sol tarafındaki kalıtımsal otosansür lobunun etkisiyle herhalede!), talihsiz kazadan bir iki gün önce, uzaya giden ilk İsraili İlan Ramon'u çizmeyi yeğledim:

Rahmetli Ramon barış kuşunu yakalayabildi mi bilemiyorum ama sonradan, "Ortadoğu uzaydan ne kadar sakın görünüyor" dediğini bir yerlerde

ILAN RAMON

okudum.

As the result of my first encounters with some European friends, I drew the cartoon above. But my newspaper (Shalom) was not very enthusiastic for it, that's why, a few days before the sad accident, I drew a cartoon about Ilan Ramon, the first Israeli astronaut. I don't know if the late Mr. Ramon found the white pigeon there, but I read somewhere his last words just before the accident: "Watching from the space, the middle east looks so quite and peaceful!"

Carquefou'daki IV. Uluslararası Basın Karikatürleri Buluşması (RIDEP) Nantes sakinlerinin istilasına uğramıştı. Yöneticilerin ifadesine göre etkinlik boyunca 6.000 den fazla ziyaretçi gelmişti. Cuma sabahından itibaren

***"Ça bosse fort Izel?" Fransız argosunda, 'işler yoğun mu?' anlamında.
"T'as pas mieux comme humour?" Daha iyi bir esprin yok mu?

***"Je dessine le pire, parce que j'aime le beau."
En berbatı çiziyorum, çünkü güzel seviyorum.

otobüslerle gelmeye başlayan ve gün boyu aralıksız karikatür çizmemize neden olan (o gün abartısız en az 300 karikatür çizdiğimi tahmin ediyorum!) ortaokul ve lise öğrencileri bu sayıya dahil edildi.

The 4th International Press Cartoons Meeting (RIDEP) hall was invaded by the citizens of Carquefou and Nantes. The organizers were happy to welcome more than 6,000 visitors. The show started friday morning with the arrival of students cars. During the whole day cartoonists were tortured by primary schools and college students as well as their teachers.

Yukarıdaki karikatürü masa komşum, Fransız karikatürcü Nono çizdi. Ancak bana kalırsa Nono beni biraz kıskanıyordu. Zira kendi masasını çevreleyen veletlerin yaş ortalaması 12'yi aşmazken, benim önümde farklı bir kuyruk oluşmuştu...

The above cartoon was made by my neighbour and desk-friend Nono, a french cartoonist. I believe Nono was a little jealous of me! As he was fighting with an average of 12 years old fans, I had to satisfy the demands of a different profile (see picture)...

Etkinlik boyunca, üç çizer ve bir gazeteci ile temsil edilen Kolombiya özel bir mercek altına alındı. Çeşitli film, panel ve gösterilerle Kolombiya'daki siyasi ve ekonomik durum irdelendi, Fransız kamuoyu bilgilendirildi.

Son gün ise, benim de dahil olduğum bir panelde dünyada basın çizerlerinin durumu gündeme getirildi.

Colombia, represented here by three cartoonists and one reporter, was focused separately. Although lot of documentaries and movies were shown, a debate about the recent political and economical situation of this country has been organized.

Another debate, which I was one of the speakers, was about the actual problems

YOLCULUK GÜNÇESİ-TRAVEL DIARY

worldwide political cartoonists were encouting.

Panelde benden önce söz alan İtalyan Vauro, Berlusconi'den o kadar dem vurup sitem etti ki, bana söyleyecek laf bırakmadı, sadece bizlerin Türkiye'de Vauro'dan daha şanslı olduğumuzu zira bizde gerek siyasette, gerek medyada birden fazla "Berlusconi" bulunduğundan kendisi gibi konu fukarası olmadığımızı belirtmekle yetindim.

The Italian cartoonist Vauro, who had spoken before me, was so enthusiastic and reproachful about Berlusconi, that I couldn't say too much. I felt that, compared with Vauro I was lucky, in Turkey they were more than one "berlusconis" in the media and in our world of politics. So we are not suffering

by having just one subject!

Sansür konusunda ise Madagaskarlı POV ile Hong Konglu Zunzi'yi dinledikten sonra, bir kez daha çok farklı bir konumda olduğumuzu vurguladım. O kadar ki, beni sıkıştırmaya çalışan panel yöneticisi, geleceğe yönelik bakışlarımda beni aşırı iyimser olmakla suçladı. Ben de o esnada dev ekranda gösterilen karikatürlerimi işaret ederek, ve Reiser'in "Je dessine le pire, parce que j'aime le beau"*** sözüne gönderi yaparak gündelik çizgilerimizde hepimizin yeterince karamsar olduğunu, ancak ortak amacımızın güzel bir gelecek olduğunu söyledim...

After listening the speachs about censorship in their countries of Pov (Madagascar) and Zunzi (Hong Kong), once more I realized how lucky I was to be drawing in my country. I was so hopeful for the future that the moderator accused me by being too optimistic. Than by pointing out my cartoons which were shown on the big screen and referring to Reiser's famous words: "I draw the worst because I like the best!", I said that "although our duty is to show the

darkness, our target is to reach the ideal...

Carquefou'dan sonrası, biraz tatil ve biraz da kalem işleriyle sürdü. Tabi bu arada

dünyayla irtibatı koparmamaya özen gösterdim. Bilgisayarımdaki, daha doğrusu e-posta sistemimdeki bir sorun nedeniyle iletişim problemleri yaşıyordum da, ülkedeki sorunlarla yakından ilgiliydim. Özellikle toplumun Revivo hakkındaki duyarlılığı bir Fenerbahçeli olarak gözlerimi yaşarttı. Derhal kalemime sarıldım:

My travel continued with just a few days of vacation and some working days too. I tried not to be out of communication from the world, specially my own world... In my country people were very much involved with the case of Revivo. An Israelian soccer player who was on the

way to move from Fenerbahçe to Galatasaray. This was the main issue that I shouldn't miss to draw:

RENCONTRE INTERNATIONALE DU DESSIN DE PRESSE

CARQUEFOU
17 . 18 . 19 JANVIER 2003
ESPACE CULTUREL
LA FLEURIAE

Tam bu karikatürü gazeteme fakslamıştım ki, Avrupalıların İsrail'deki seçimlere ilgi duyduklarını fark ettim. Bir ihtimal, gazetem de bu konuya ilgi duyabilirdi... Kalemimi bir daha kullandım:

I just faxed my cartoon that I realized the europeans were not so interested to "the Revivogate" and the recent elections in Israel were on the headlines. Maybe my newspaper would prefer also to have something about this... Once more I used my pen:

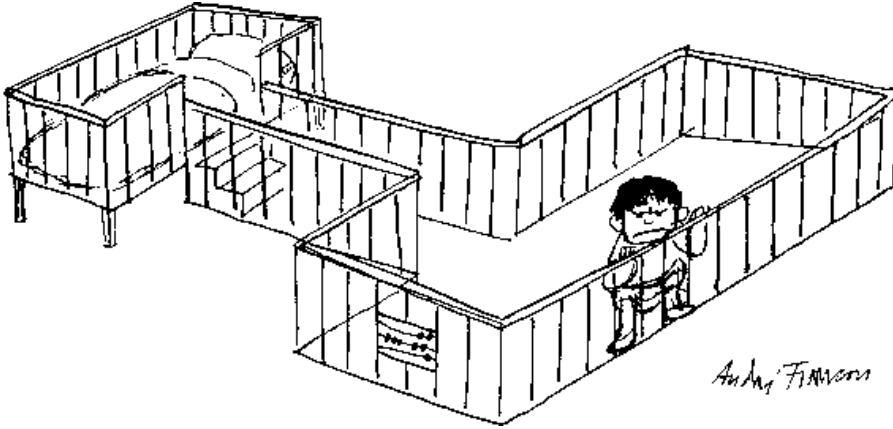
Ne yazık ki geç kalmıştım. "Futbolcu Yemini" başlıklı karikatür dizgi sırasına girmişti bile...

Unfortunately it was too late. The first cartoon was on the line, instead of the second never published...

Dönüş yolunda Türk gazetelerini bolca karıştırma fırsatı buldum. Türkiyem'i seviyorum!

On the way back, I found the opportunity to take a look at the turkish newspapers. Oh, how I missed my country!

ÜNLÜ FRANSIZ KARİKATÜRCÜ ANDRE FRANÇOIS'IN ATÖLYESİ YANDI FAMOUS FRENCH CARTOONIST ANDRE FRANÇOIS' ATELIER HAS BURNED

century. His drawings have appeared in several albums, among them *Manigances* (Underhanded Machinations 1953, with Chaval and Mose) is one of the most important books of modern cartooning without captions.

André François' atelier, a big separated room in his garden, has burned last December 2002. Everything there, nearly all his life's works, drawings, paintings and sculptures turned into ashes. François who was not burned but shocked by the fire, had to stay one week in the hospital.

İZEL ROZENTAL

André François, XX. yüzyılın önde gelen karikatürcüleri arasında yer alır. CHAVAL ve geçtiğimiz günlerde ölen MOSE ile birlikte 1950 lerde yayınladıkları "Manigance" (Dalavereler) albümü, yazısız karikatür sanatının öncü ve en önemli albümlerindendir.

André François'nın atölyesi geçtiğimiz Aralık ayında çıkan bir yangın sonucu tamamen yanmış ve sanatçının yıllar boyunca emek vererek biriktirdiği bütün eserleri kül olmuştur. Yangından yara almadan kurtulan François, yaşadığı şokun tesiriyle bir hafta boyunca hastanede müşahade altında tutulmuştur.

1915 yılında o zamanlar Macaristan, günümüzde ise Romanya sınırları içinde bulunan Timisiora'da dünyaya gelen sanatçı 1935 yılında Paris'e yerleşmiştir. İlk karikatürleri 1946 yılından itibaren Fransa'nın en önemli gazete ve dergilerinde, Amerika'da Punch ve Esquire

gibi dergilerde yayınlanmaya başlar. New-Yorker dergisine ise pek çok kapak yapmıştır. 1960 yılından sonra yağlı boya resim, kolaj ve heykel sanatına ağırlık veren sanatçı 1990 yılında "Legion D'honneur" sahibi olmuştur.

Sanatından etkilenmiş olan yakın dostları, André François'ı teselli için 17 şubat 2003 tarihine kadar "The Illustrators Partnership of America" oluşumunun açmış olduğu özel foruma mesaj ve çizimlerini yollamakta ve bu girişimlerine evrensel bir katkı istemektedirler.

Katılmak isterseniz, yazılı mesajlarınızı <http://www.illustratorspartnership.org/index.php> adresine, çizim veya el yazılı mesajlarınızı guy@adhocdesign.be adresine gönderebilirsiniz.

Bütün mesajlar sanatçının kendisine iletilecek, seçilenler ise özel bir dosya altında "Graphis" te yayınlanacaktır.

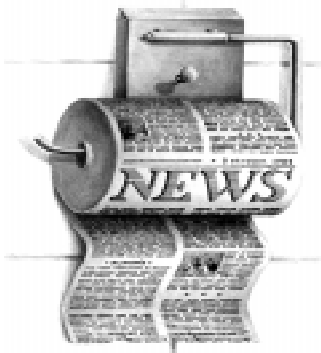
André François is one of the great cartoonists and graphic artists of the 20th

The French cartoonist, poster artist, set designer and painter was born in Temesoara - Hungary, now Romania, on November 9, 1915. He studied at the Budapest School of Fine Arts before going to France, where he began his cartooning career in 1944. François has contributed cartoons to numerous magazines and designed covers for the New Yorker, Punch, Esquire and Fortune. Since 1960, he has devoted himself mainly to painting. To his already numerous honors the artist has added in recent years those of Knight of the Legion of Honor (1990) and Doctor honoris causa of London University.

The Illustrators Partnership has proposed to Graphis magazine to mount a tribute to this remarkable and influential artist from his many friends and colleagues around the world. You can use the following address to post your letter:

<http://www.illustratorspartnership.org/index.php> Anyone who wishes to send handwritten letters or drawings may send them to guy@adhocdesign.be

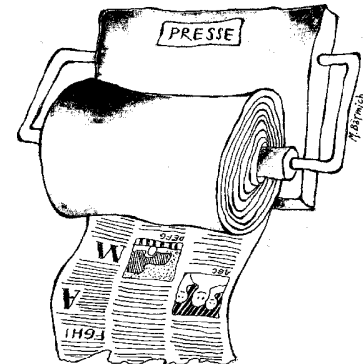
DÜNYA KARİKATÜR SANATINDA BENZERLİKLER SIMILARITIES IN THE WORLD CARTOON ART

RUMEN SIMEONOV (BULGARIA)
7. International Beringen Cartoon Contest
Album, 1984-Belgium

HÜSEYİN ÇAKMAK

Bu sayfada yayınlayacağımız karikatürler, Dünya Karikatür Sanatı'ndaki benzer karikatürlerden oluşacaktır... Benzer karikatürleri yayınlamamızdaki amaç herhangi bir tartışma ortamı veya suçlama yaratmak amacıyla taşımamaktır; sadece ve sadece Dünya Karikatür Sanatı'ndaki benzerlikleri- ilginçlikleri ortaya çıkartmak ve tekrarlanmasını önlemektir... **The cartoons we are going to publish in this page are those examples from the World Cartoon Art which are similar to each other... By doing this, we do not have any aim of creating an atmosphere of discussion or accusing anyone... We aim only and only at showing the similarities in the World Cartoon Art and preventing their repeat...**

MEINHARD BARMICH (GERMANY)
7. International Beringen Cartoon Contest
Album, 1984-Belgium

DÜZENLENEN VE SONUÇLANAN KARİKATÜR YARIŞMALARI/SERGİLERİ THE RESULTS OF THE CARTOON COMPETITIONS/EXHIBITIONS

Not: "Yeni Akrep" karikatür ve mizah dergisine yarışma albümü göndermeyen organizatörlerin yarışma duyuruları ve sonuçları yayınlanmaz... Karikatür yarışması şartlarını detaylı olarak yayınlama ücreti: Tam Sayfa: 300 Dolar., Yarım Sayfa: 150 Dolar... **Note: The announcements and the results of competitions of those organizers who do not send us their album of the contest, are not published in the "Yeni Akrep" magazine of cartoon and humour. The price of a full page announcement of the details of a cartoon contest is 300 dollars. Half page: 150 dollars...**

XXII. INTERNATIONAL "TOLENTINO" CARTOON COMPETITION (ITALY)

- A) Cesare Marcorelli Prize for Humorous Art... Theme: "Free"
B) The Luigi Mari Prize for Caricature... Theme: "Free"
C) Città di Tolentino Prize for Humorous Art on... Theme: "Migrations"
- Work: 3 Works for Each Section...
Size: A4 or A3...

Deadline: 24 April 2003

Address: XXII. Biennale Internazionale Dell'Umorismo Nell'Arte Piazza Della Libertà, 3 (62029) Tolentino-Italy

V. INTERNACIONAL DE HUMOR E QUADRINHOS DE PERNAMBUCO (BRAZIL)

- Theme: "Free"
- Categories: Gag Humor, Caricature, Comics, Editorial Cartoon...
Work: Each Category Max 4 Cartoon...
Size: 30X40 cm...

Deadline: 13 May 2003

Prizes: Gag Humour: R\$ 3.000,00., Editorial Cartoon : R\$ 3.000,00., Caricature: R\$ 3.000,00., Comics: R\$ 3.000,00.
Address: V FIHQ -PE Observatório Cultural Malakoff Torre Malakoff Praça General Artur Oscar s/n Bairro do Recife 50030-460 Recife-PE Brasil

INTERNACIONAL "HUMORGRAFE" CARTOON EXHIBITION (PORTUGAL)

- Theme: A) "From Ballet to Hip Hop"
B) "That Comediant Being"
- (Portraits or Caricatures of Motion Pictures Artists and Theatre Comedians Specialized in Humour)...
Work: Max. 4 Cartoon...
Size: A4...

Deadline: 25 April 2003

Address: Osvaldo Macedo de Sousa Praceta Dos Inglesinhos nº1-2º Esq 2760-069 Caxias-Portugal

8. INTERNATIONAL "ZAGREB" CARTOON EXHIBITION (CROATIA)

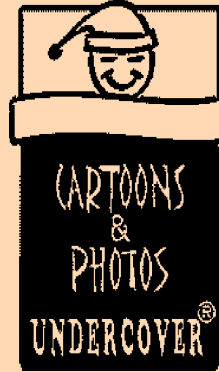
- Theme: "Technology"
(From Fire to Computers)
Work: Max. 3 Cartoon...
Size: Max. A3...
- Deadline: 29 May 2003**
- Prizes: Gold Medal+500 EUR., Silver Medal+200 EUR., Bronze Medal+100 EUR., Five Special Mentions...
- Address: Hrvatsko Drustvo Karikaturista Croatian Cartoonist Association, Bogoviceva 1/4 (10000) Zagreb-Croatia

X. MUESTRA IBEROAMERICANA DE HUMOR GRÁFICO (SPAIN)

- Theme: "Clean Game!"
Section: A) Humor Graphic. B) Caricatura...
Work: 2 or 4 Cartoon...
Size: Max 29X42...
- Deadline: 15 June 2003**
- Prizes: None...
- Address: Fundación General de la Universidad de Alcalá. X Muestra de Humor Gráfico. C/ Imagen 1-3 28801 Alcalá de Henares. Madrid-España

4th International "Undercover" Cartoon Competition Bree (Belgium)

Theme: Hygiene...
Diamond Sleeper: Octavian Covaci (Romania), Golden Sleeper: Yuri Ochakovsky (Israel), Silver Sleeper: Hermann Poppe (Belgium), Special Prizes: Andrzej Graniak (Poland), Ana von Rebeur (Argentina)

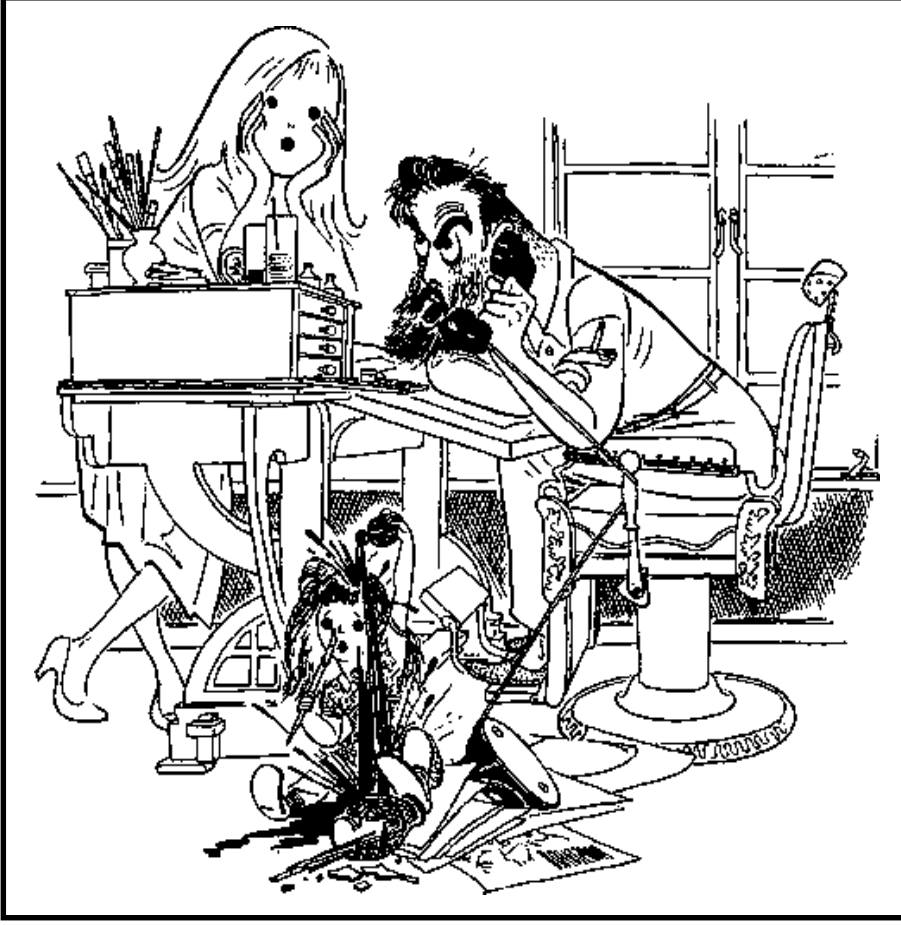
International "Tabriz" Cartoon Contest-Iran

Report: By Khossrow Hassanzadeh-Iran
The First Winners: Igor Vartchenko (Russia), Shahram Rezaei (Iran), The Second Winner: Sadegh Bagheri (Iran)...
Selected Works: Seyran Caferli (Azerbaijan), Vladimir Kazanevsky (Ukraine), Alireza Tarkibi (Iran), Mihaita Porumbita (Romania), Hoseyin Vahedi (Iran), Pyotr Kulinich (Russia), Daryoosh Ramazani (Iran), Masoomeh Babajani (Iran), Saeid Rahimi (Iran), Abolfazl Vojdanizadeh (Iran), The Jury's Special Prize: Mikhail Zlatkovsky (Russia)...

İstanbul Tabip Odası "Çizgilerle Sağlık" Karikatür Sergisi

İstanbul Tabip Odası'nın düzenlediği "Çizgilerle Sağlık" konulu karikatür sergisi 10 Mart 2003 tarihinde saat 17.00'de İstanbul Taksim Metro girişinde Belediye Sanat Galerisi'nde açıldı...
"Çizgilerle Sağlık" konulu karikatür sergisine katılan Hekim karikatürcüler ve karikatürcüler şunlardır: Dr. Altay Martı, Dr. Hatay Dumlupınar, Dr. Kadir Doğruer, Dr. Sadi Çağdır, Dr. Yılmaz Baş, Dr. Uğur Özel, Dr. Ferit Kuz, Dr. Ali Coşkun, Dr. Durmuş Evcüman, Dr. Bülent Tokdemir, Dr. Halis Dokgöz, Eray Özbek, Mehmet Gölebatmaz, Canol Kocagöz, Devrim Demiral, Hüseyin Çakmak, Kamil Yavuz, Atlan Özesciki, Dinçer Pilgir, Deniz Dokgöz, Yener Çakmak, Murtaza Albayrak, Tebeşir Mizah Dergisi Karikatür Grubu, Tan Oral, Yaşar Babalık, Murat İlhan...

HIRSCHFELD, MOSE, MAULDIN... 'SON MOHİKANLAR'DA YAPRAK DÖKÜMÜ!...

İZEL ROZENTAL

RIDEP, IV.Uluslararası Basın Karikatürleri Buluşması'ndan dönüyordum. Üç gün boyunca karikatürle kalkmış, karikatürle yatmıştık. Ne yalan söyleyeyim, biraz bunalmıştım, birkaç gün olsun karikatür düşünmek istemiyordum.

Ne mümkün! Daha tatil başlar başlamaz ilk kötü haber bir gazete köşesinde beni bekliyordu; All Hirschfeld 99 yaşında ölmüştü. Yüz yaşına basmasına sadece beş ay kalmıştı.

Yüz yaşındaki bir karikatürçünün doğal ölümü, hele ki uzun meslek yıllarını Amerikan şov dünyasının içinde mutlu ve şaşalı bir şekilde tükettiği biliniyorsa, fazla sarsmamalı. Ama ölen kişi Hirschfeld olunca durum biraz farklı, tarifi güç bir boşluk duygusu yaşıyor insan...

Hirschfeld'in ölüm haberinin üzerinden henüz birkaç gün geçmişti ki diğerlerinin haberi de ulaştı. Mose (Moise Depond), ki Chaval ve Bosc ile birlikte Fransız grafik mizahının devrimcileri arasında anılır, 21 Ocak günü, Hirschfeld'den bir gün sonra, 86 yaşında prostat kanserinden ölmüştü.

Bu iki çizerin yaşına bakıldığında, karikatürçülük mesleğinin ömür uzattığı düşünülebilir. Ama 22 Ocak günü rahmetli olan Amerikalı Pulitzer Ödülü sahibi politik karikatürçü Bill Mauldin ne yazık ki bu ortalamayı düşürdü. Mauldin 1921 doğumluymuş ve üç günde birbirlerinin ardına ölmeyi becerebilen ünlü karikatürçülerin sonuncusuydu. Ya da ben diğerlerini duymadım...

20.YÜZYIL ve HIRSCHFELD

20.yüzyılda Broadway'de görünüp de All Hirschfeld'in fırçasından nasibini almamış ünlü yoktur herhalde. Dahası, sahne sanatlarına hiç ilgi duymamış okur yazar bir yirminci yüzyıl insanın, hayatında bir kez olsun Hirschfeld'in çizgilerini görmemiş olması düşünülemez.

Sanatçının 20.yüzyılda New York'ta oynanmış olup da izlemediği oyun ve müzikal olmadı hiç. Çizgileriyle 20.yüzyıl Amerikan sahne sanatlarının tarihini yazdı. Özgün ve zengin üslubuyla oldukça zit bir görüntü veren imzası, son eşi Louise Kerz'in deyişiyle, "Amerikan

tiyatrosunun logosu" oldu. Çizimleri dünyanın önemli koleksiyonlarında yer alan sanatçının retrospektif sergileri, önemli sanat merkezleri ile müzelerde açıldı. Karikatürleri Smithsonian's National Portrait Gallery, the Katonah Museum of Art, Harvard Üniversitesi, Norman Rockwell Müzesi'nde yer almaktadır.

1997 yılında, bir New York yolculuğum sırasında, tesadüfen küçük bir sanat evinde Hirschfeld'in sergisini gezme fırsatı bulmuştum. O güne kadar Hirschfeld, bildiğim fakat çok önemsemediğim bir karikatürçüydü. Yapıtlarını çeşitli dergi ve kitaplarda sık sık görüyordum. Her çiziminin bir (ya da birkaç) yerinde kızı Nina'nın adının gizli olduğunu, bu sayede Amerikan halkı üzerinde büyük ilgi ve merak uyandırdığını bir yerlerde okumuştum. Bu bulmaca karikatür işi bana pek itici gelmişti. Buna bir de karikatürlerinin hemen tüm Showbiz dergilerinde yayınlanan a-politik çizimler olması eklenince, ne yalan söyleyeyim Hirschfeld'in sanatı beni fazla ilgilendirmemişti.

Sergide gördüklerim ise olağanüstüydü! Çeşitli sanatçıların sahnedeki performansları sanki yeniden dile getirilmişti. Hirschfeld sanatçıları benzetmekle yetinmemiş, canlandırdıkları karakterlere büründürerek oyunu kağıt üzerinde kendi yorumuyla yeniden yaratmıştı. O gün

saatler boyunca o küçük galeride oyalandığımı hatırlıyorum. Bütün Amerikanın bir asırdır tanıdığı sanatçıyı ben yeni keşfetmişim.

Albert Hirschfeld, Amerikanın St.Louis eyaletinde 21 Haziran 1903 tarihinde dünyaya gelir. Dedesi ABD'ye Almanya'dan göç etmişti. Babası Isaac Hirschfeld seyyar satıcıdır. St.Louis'ten geçerken, Ukrayna'dan mülteci olarak ABD'ye henüz yeni gelmiş Rebecca Rothberg ile karşılaşır. Rebecca sadece Rusça ve Yidişçe konuşabilmektedir. Konuşmadan iletişim kurarlar, ve evlenirler. Isaac Hirschfeld bir şekerçi dükkânı açarak St.Louis'e yerleşir.

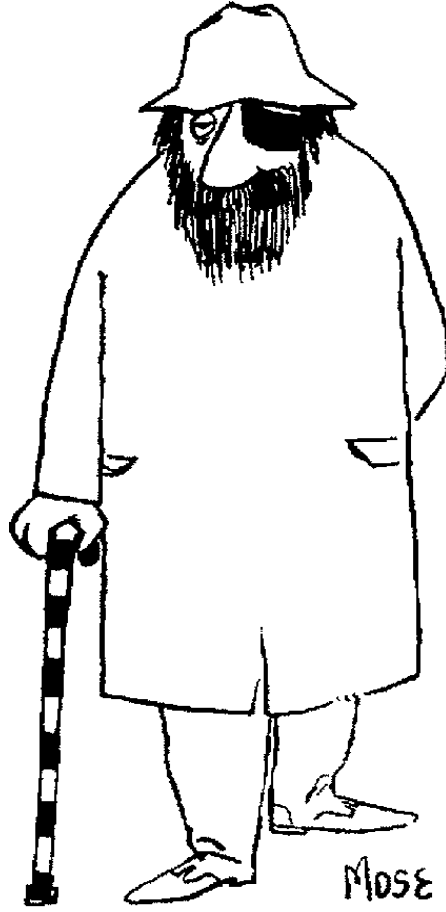
Hirschfeldler'in evinde elektrik, havagazi ve su yoktur. Evleri ilkel bir kömür sobasıyla ısınmaktadır. Al ve kendisinden büyük iki kardeşinin görevi sobayı sıcak tutmaktır. Beş yaşında okula başlayan Al, öğretmenlerinin karikatürlerini çizerek göze çarpar. Çizimleri daha o yaştan okul gazetesinde yayınlanır. "Erken gelen teşvik çok önemlidir, şayet birisi çok iyi palyaçosun derse, inanırsın" diye hatırlar o günleri Al. Dokuz yaşına geldiğinde, Charles Max adındaki resim öğretmeni Al'ın yeteneğini keşfeder.

Kentteki resim galerini Al'a gezdiren Max, çocuğun yoğun ilgisinden etkilenir ve Al'ın annesini New York'a taşınmaları için ikna eder. 1915 yılında, ceplerinde sadece 5 dolar parayla Al ve annesi New York'a vasil olurlar. Rebecca, Hirschfeld'in hayatını hepten değiştirecek olan kararı bir çırpıda almıştır.

Hirschfeld ilk Paris yolculuğunu, henüz yirmi bir yaşındayken, 1924 yılında gerçekleştirir. "Herkes 'büyük' resim çiziyor, 'büyük' roman yazıyordu", diye anar o günlerde Picasso, Hemingway, Gertrude Stein, ve diğerleriyle karşılaşmasını.

Al ilk evliliğini, 24 yaşındayken, Ruth Hobby adlı bir tiyatro oyuncusu ile yapar. Beş yıl sonra, çılgınca âşık olduğu ve yine bir oyuncu olan Dolly Haas'la evlenmek üzere taksiye binerler, nikâh memurluğuna gitmektedirler. Aniden Hirschfeld ilk karısından henüz boşanmamış olabileceğini düşünür. Bunun üzerine taksiyi ilk telefon kulübesinin önünde durdurur ve eski karısını arar. Evet, hâlâ evlidirler, nikâh ertelenir.

1945 yılında kızı Nina dünyaya gelir. O

günden itibaren, Hirschfeld bütün karikatürlerinin bir yerinde Nina ismini özenle gizlemiştir.

Elli yıl süren mutlu bir evlilikten sonra, yıpratıcı bir hastalığa yakalanan Dolly 1994 yılında ölür. İki yıl sonra Al, bu kez bir tiyatro arşivcisi olan Louise Kerz ile evlenir.

Yaşamı boyunca sadece 1930'lu yıllarda, çok kısa bir süreyle siyasi ve editoryal karikatür çizmiş olan Hirschfeld, portre karikatürçüsü olarak tanınmış olmaktan hoşnut değildi. Bir arkadaşına bu konuda dert yanarken, "Portre çizenler hep hor görülüyor" demişti, "Aslında kişinin fiziksel ve anatomik kusurlarını abartmak marifet değil, kocaman kafaların altındaki küçük vücutların neresi komik?"

Konulu karikatür ile portre karikatürü arasında ayırım yapıyordu. "Editoryal karikatürün edebî bir dili vardır. Portre ise abstredir, hikâye anlatmaz. Herhangi bir karikatürü anlatmak mümkündür oysa bir portre için bu çok güçtür. Rönesans döneminde, Mikelanj'ın çizimleri 'karakter' diye adlandırılırdı, aslında bunlar düpedüz karikatürdü. Her zaman El Greco'yu büyük bir karikatürçü olarak gördüm, hatta Picasso'yu, Modigliani'yi ve Matisse'i de..."

(Kaynak: *Hirshfeld On Line, Mel Gussow (The Broadway Artist), 1999*)

Mose (Moisé Depond)

İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Fransız karikatüründe bir devrim yaşanır. Aslında Saul Steinberg'in çağdaş ve evrensel karikatürde estirdiği fırtınanın Fransa'ya yansıyan rüzgârıdır bu. Tıpkı aynı fırtınanın Türkiye'deki "50 Kuşağı" uzantısı gibi...

Fransız grafik mizah sanatı, Mose'un önderliğinde, Chaval ve ardından da Bosc'un katılımıyla 1945 yılından itibaren önemli bir değişime uğrar. Bilindiği gibi Chaval ve Bosc 68'lerde umutsuzluğa kapılıp intihar ederler. İçlerinde tek hayata sarılmayı becerebilen Mose ise, 1980 yılında emekliye ayrılır ve kendini resim ile kolaj sanatına verir.

Mose (Moise Dépond), 1917 yılında Saint-Jean-de-Boisseau'da doğmuştu. Tours kentindeki Descartes Lisesi'nde felsefe eğitimini tamamladıktan sonra, güzel sanatlar okuluna girer. 1945 yılında, beş yıllık bir öğretmenlik döneminden sonra Paris'e, ilgi duyduğu edebiyat alanında çalışmak amacıyla gider.

Kader onu gazeteci olmuş bir çocukluk arkadaşıyla karşılaştırır. Arkadaşı ondan yazı yazmak yerine mizah içeren resimler yapmasını ister. Dépond o günlerde Saul Steinberg'in "All in Line" albümünü görmüş ve etkilenmiştir. 1946 yılından itibaren "Mose" imzası altında karikatürler çizmeye başlar.

Karikatürleri başta Paris-Match olmak üzere dünyanın önde gelen dergilerinde yayınlanmaya başlar. Kısa sürede yazısız karikatür sanatının 'kutsal kitabı' olur.

1949 yılında André François ve Chaval ile tanışır. Üçlü birlikte "Manigances" (Dalavereler) isimli bir albüm yayınlar. "Manigances" (bu ad Prévert tarafından konulmuştu), kısa sürede yazısız karikatür sanatının 'kutsal kitabı' olur.

Sanatçı daha sonra Swift'in, Mark Twain'in, Alphonse Allais'nin kitaplarını resimler, çeşitli afiş ve posta kartları çizer. Fransız televizyonu için 54 adet kısa metrajlı film gerçekleştirir.

80'lerden itibaren ailesiyle birlikte Paris'ten ayrılarak taşrada yaşamını sürdüren sanatçı, karikatürden uzaklaşarak resim ve kolaj yapıyor, edebiyatla ilgileniyordu.

Mose edebiyat alanında da iki büyük ödül sahibiydi: 1972 yılında aldığı 'kara mizah' ödülünü, 1986 yılında 'ak mizah' ödülü takip etmişti. Çekmecelerinde ise henüz yayınlanmamış pek çok mizah yazısının bulunduğu biliniyor.

(Kaynak: *L'épreinte, Lucien Grand-Juan, 1998, les éditions du Petit Véhicule*)

NEW SCORPION

INTERNATIONAL CARTOON AND HUMOR MAGAZINE (APRIL 2003) YEAR:1 ISSUE:8

KARİKATÜR VE MÜZİĞİN BULUŞMASI

A.KADİR USLU-HAKKI USLU

Kısa adı Egay-Der olan Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği'nin, T.C. Kültür Bakanlığı'nın katkılarıyla, Egay-Der'in1. kuruluş yılı etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen "1.Uluslararası Egay-Der Karikatür Sergisi"nin oluşumu ve önemi hakkında birkaç konuya kısaca değinmek istiyoruz. Bu sergiye 15 ülkeden 35 sanatçı 110 karikatür ile katıldı. Şüphesiz zor ama keyifli bir oluşum süreci yaşadık. Umarız, bu sergiye katılan ve albümde eserleri yer alan karikatürcüler de aynı keyfi yaşarlar.

İnsan olmanın en önemli özelliklerinden birisi sanırız üretmektir. Sanatçılar, hele karikatürcüler için bu daha da büyük önem taşıyor. Bugüne kadar karikatürcüler, kendileri hangi durumda olursa olsun yaşadıkları sıkıntıları, olumsuzlukları bir kenara bırakarak, toplumun sorunlarıyla boğuştu. Her zaman bir şeyler üretme zorunluluğu duydular. Çünkü bu, karikatürcü olmanın yüklediği bir sorumluluk ve görevdi. Çizgileriyle; düşündürmek, eleştirmek, dolayısıyla toplumu eğitmek gibi bir misyonu olan karikatürcüler birer sanatçı ve bir anlamda da eğitimci olarak bu görevlerini her zaman başarıyla ve özveriyle gerçekleştirdiler. Bazen olumsuzluklar eleştirildi, bazen güzellikler ve evrensel değerler vurgulandı.

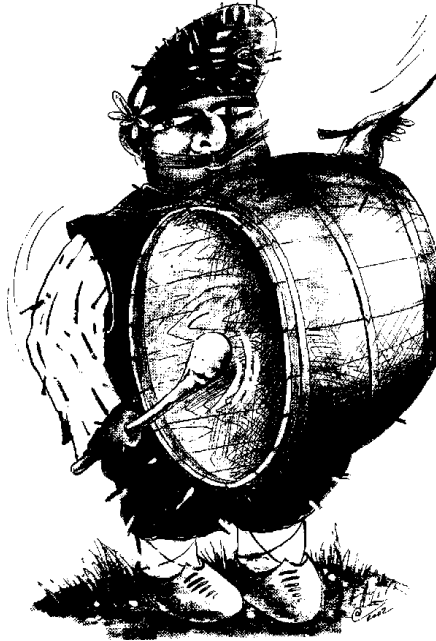
İşte bu nedenle "1.Uluslararası Türk Medeniyetlerinde Sözlü Kültür Geleneği-Türküler-Ozanların Yeri ve Önemi" isimli bir sempozyum düzenleme fikri ortaya çıkınca, "Türküler ve Ozanlar" konusunun karikatür ile de irdelenmesinin yararlı olacağını düşündük. Bu amaçla uluslararası bir karikatür sergisi ve albümü oluşturmak istedik. Konu önce "Türküler ve Ozanlar" olarak belirlenmişti ama sergi uluslararası olacağı için biraz daha genişleterek yabancı katılımcılara "Ülkelerin Halk Müzikleri" ve "Serbest" konulu çalışmalarıyla da katılabileceklerini bildirdik. Sonuçta beklediğimizin de üzerinde bir katılım oldu. Karikatür ve müziğin

buluşması böylece gerçekleşti.

Bu sergi, bizce, birkaç açıdan önem taşımaktadır: Öncelikle bir karikatür sergisi demek yeni ürünlerin oluşumuna zemin hazırlamak demektir.

Hatırlayabildiğimiz kadarıyla "Müzik" konulu bazı karikatür etkinlikleri ve sergiler yapılmış olsa da "Türküler ve Ozanlar" (Ülkelerin Halk Müzikleri) konusunda bugüne kadar çok fazla karikatür etkinliği yapılmamıştır. Dolayısıyla bu etkinlik bu alanda yeni karikatürler üretilmesini sağladığı için

ANATOLİY STANKULOV (BULGARİSTAN)

karikatür sanatı adına yararlı olmuştur. Ayrıca karikatür gibi çok özel ve önemli bir sanat dalının "Türküler ve Ozanlar" konusunu ele alması, "Türküler ve Türk Halk Kültürü" açısından büyük önem taşımaktadır. Yine farklı ülkelerden katılan sanatçıların kendi müziklerini ele alması ve bunların bir araya gelmesi, müzik sanatının bir çok yönüyle ele alınmasını sağlamıştır. Sergi bu bağlamda müzik açısından da yararlı olmuştur.

Sergi haberinin yerli ve yabancı basın organlarında, bir çok internet sitesinde ve karikatür bültenlerinde yer alması Türkiye'nin ve Türk Karikatür Sanatı'nın tanıtımına katkıda bulunmuştur. Aynı şekilde bu etkinliğin Denizli'de gerçekleştirilmesi ilimizin uluslararası platformda tanıtımı açısından da önemli bir rol oynamıştır.

Bu vesileyle, bu etkinliğe büyük destek veren tüm dostlara; serginin hazırlığı sırasında hiçbir karşılık gözetmeksizin, yardımların esirgemeyen, başta Kıbrıs Türk Karikatürcüler Derneği Başkanı sayın Hüseyin Çakmak olmak üzere, sayın İsmail Kar, sayın Deniz Dokgöz, sayın Kamil Yavuz ve birçok karikatürcü dostlarımıza, yerli ve yabancı karikatürcü kuruluşlara, sergi duyurusuna yer veren yayın organlarına, web sitesi editörlerine, birbirinden değerli eserleriyle bu önemli etkinliğin oluşumunu sağlayan karikatür sanatçılarına ve bu heyecanı bizimle paylaşan tüm çizgi dostlarına teşekkürlerimizi iletiyoruz.

Not: Egeli Araştırmacı ve Yazarlar Birliği tarafından düzenlenen "Türküler ve Ozanlar" konulu karikatür serginin albümü basılmıştır. Sergiye katılan sanatçılara albümleri ve onur belgeleri gönderilmiştir. Bu etkiğe katılmayan arkadaşlar albümden edinmek isterlerse hakkıuslu@superonline.com adresine bildirmeleri halinde ücretsiz olarak (kargo ücreti size ait olmak koşuluyla) gönderebiliriz.

YENİ AKREP

SAHİBİ: AKREP YAYINCILIK.

GENEL YAYIN YÖNETMENİ: HÜSEYİN ÇAKMAK

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ: MUSA KAYRA

ADRES: KIBRIS TÜRK
KARİKATÜRCÜLER DERNEĞİ
84 YAMAN BEY SK. GOCMENKOY
NICOSIA-CYPRUS
E-MAIL: cakmak@north-cyprus.net